

PROTOKOL O INTEGRIRANOM UPRAVLJANJU OBALNIM PODRUČJIMA SREDOZEMLJA

Ugovorne stranke ovog Protokola,

kao stranke Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja usvojene u Barceloni 16. veljače 1976. i izmijenjene 10. lipnja 1995.,

želeći primijeniti obveze članka 4 paragrafa 3e i 5 navedene Konvencije,

uzimajući u obzir da je obalno područje Sredozemlja zajednička prirodna i kulturna baština naroda Sredozemlja te da bi ga trebalo očuvati i razborito koristiti na korist sadašnjih i budućih naraštaja,

zabrinute zbog povećanja antropogenog pritiska na obalna područja Sredozemlja koji prijete njihovoj krhkoj ravnoteži, te želeći zaustaviti i preokrenuti proces narušavanja obale i značajno smanjiti gubitak biološke raznolikosti obalnih ekosustava,

zabrinute zbog rizika koji prijete obalnim područjima uslijed klimatskih promjena koji može rezultirati, između ostalog, porastom razine mora, te svjesne potrebe da usvoje održive mjere za smanjenje negativnih utjecaja prirodnih pojava,

uvjerene da planiranje i upravljanje obalnim područjem kao nenadomjestivim ekološkim, gospodarskim i društvenim resursom u cilju njegovog očuvanja i održivog razvoja zahtijeva integrirani pristup na razini sredozemnog bazena kao cjeline i njegovih obalnih država, uzimajući u obzir njihovu raznolikost, te osobito specifične potrebe otoka vezane na njihove geomorfološke karakteristike,

uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora sačinjenu 10. prosinca 1982. u Montego Bayu, Konvenciju o močvarnim staništima sačinjenu 2. veljače 1971. u Ramsaru, te Konvenciju o biološkoj raznolikosti sačinjenu 5. lipnja 1992. u Rio de Janeiru čije su mnoge sredozemne obalne države i Europska zajednica stranke,

posebno zainteresirane da djeluju putem suradnje na izradi odgovarajućih i integriranih planova za upravljanje obalnim područjem temeljem čl. 4. st. 1(e) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama sačinjene 9. svibnja 1992. u New Yorku,

koristeći iskustvo stečeno u integriranom upravljanju obalnim područjima te rada različitih organizacija, uključujući i europske institucije,

temeljeći se na preporukama i radu Mediteranske komisije za održivi razvitak i preporukama sa sastanaka ugovornih stranaka održanih u Tunisu 1997., Monaku 2001., Kataniji 2003. i Portorožu 2005, te na Mediteranskoj strategiji održivog razvitka usvojenoj u Portorožu 2005,

odlučne da ojačaju napore obalnih država, na razini Sredozemlja, u osiguravanju integriranog upravljanja obalnim područjima,

odlučne poticati nacionalne, regionalne i lokalne inicijative putem koordiniranih promidžbenih djelovanja, suradnje i partnerstva s različitim zainteresiranim subjektima imajući u vidu promicanje učinkovitog upravljanja u svrhu integriranog upravljanja obalnim područjima,

želeći postići usklađenost integriranog upravljanja obalnim područjima u primjeni Konvencije i pripadajućih Protokola,

sporazumjele su se kako slijedi:

DIO I OPĆE ODREDBE

Članak 1. Opće obveze

Sukladno Konvenciji o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, te njenih Protokola, Stranke će uspostaviti zajednički okvir za integrirano upravljanje obalnim područjima Sredozemlja i poduzet će nužne mjere u svrhu jačanja regionalne suradnje u tu svrhu.

Članak 2. Definicije

U smislu ovog Protokola:

- (a) "Stranke" označavaju Ugovorne stranke ovog Protokola,
- (b) "Konvencija" označava Konvenciju o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, sačinjenu 16. veljače 1976. u Barceloni i izmijenjenu 10. lipnja 1995.,
- (c) "Organizacija" označava organizaciju navedenu u čl. 17. Konvencije,
- (d) "Centar" označava Centar za regionalne aktivnosti Programa prioriternih akcija,
- (e) "Obalno područje" označava geomorfološko područje s obje strane obalne crte u kojem se međusobno djelovanje između pomorskih i kopnenih dijelova odvija kroz složene ekološke sustave koje čine biotske i abiotske komponente, životni prostor za ljudske zajednice i njihove društveno-gospodarske aktivnosti,
- (f) "Integrirano upravljanje obalnim područjem" označava dinamički proces održivog upravljanja i korištenja obalnih područja, uzimajući istovremeno u obzir krhkost obalnih ekosustava i krajobraza, raznolikost aktivnosti i korištenja, njihovo međusobno djelovanje, pomorsku usmjerenost pojedinih aktivnosti i korištenja i njihov utjecaj na pomorske i kopnene dijelove.

Članak 3. **Geografsko područje primjene Protokola**

1. Područje primjene Protokola je područje Sredozemnog mora kako je definirano čl. 1. Konvencije. Područje je, također, određeno sljedećim:
 - (a) granicom obalnog područja prema moru koju čini vanjska granica teritorijalnih voda stranaka;
 - (b) granicom obalnog područja prema kopnu koju čini granica nadležnih obalnih jedinica, kako su to definirale Stranke.
2. Ako neka Stranka odluči da će unutar granica svog suvereniteta odrediti granice drukčije od onih predviđenih gornjim stavkom 1., dužna je, u trenutku polaganja instrumenta potvrđivanja, prihvatanja, odobravanja ili pristupanja ovom Protokolu, ili u bilo kojem kasnijem trenutku, priopćiti Depozitaru izjavu u slučaju kada je:
 - (a) granica prema moru bliža obali od vanjske granice teritorijalnih voda,
 - (b) granica prema kopnu drukčija, bilo veća ili manja, od teritorijalnih granica obalnih upravnih jedinica predviđenih gornjim stavkom 1., kako bi se primijenio, među ostalim, ekosustavni pristup, gospodarski i socijalni kriteriji, kako bi se uvažile specifične potrebe otoka vezane na njihove geomorfološke karakteristike, te kako bi se uzeli u obzir negativni utjecaji klimatskih promjena.
3. Svaka Stranka usvojiti će ili promicati na odgovarajućoj institucionalnoj razini primjerene radnje u svrhu obavješćivanja stanovništva i svakog drugog relevantnog subjekta na području primjene ovog Protokola.

Članak 4. **Očuvanje prava**

1. Nijedna odredba ovoga Protokola, niti bilo koji dokument donesen na temelju ovoga Protokola, neće utjecati na prava, sadašnje i buduće zahtjeve ili pravna gledišta bilo koje Stranke u odnosu na pravo mora, osobito na prirodu i raspon morskih područja, granice morskih područja među državama čije obale leže sučelice ili međusobno graniče, pravo i načine prolaza kroz tjesnace koji se koriste u međunarodnoj plovidbi i pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morem, kao ni na prirodu i raspon jurisdikcije obalne države, države zastave i države luke.
2. Niti jedna radnja ili djelatnost poduzeta slijedom ovoga Protokola neće tvoriti temelj za zahtjev, prigovor na, niti osporavanje bilo kojega zahtjeva glede nacionalne suverenosti ili jurisdikcije.
3. Odredbe ovog Protokola neće utjecati na strože odredbe kojima se poštuje zaštita i upravljanje obalnim područjem sadržane u drugim postojećim ili budućim nacionalnim ili međunarodnim instrumentima ili programima.

4. Nijedna odredba ovog Protokola neće utjecati na aktivnosti i sredstva nacionalne obrane; međutim, svaka Stranka se slaže da treba osigurati, u onolikoj mjeri koliko je to razumno i provedivo, da se ovakve aktivnosti i sredstva provode ili određuju na način sukladan s ovim Protokolom.

Članak 5. Ciljevi integriranog upravljanja

Ciljevi integriranog upravljanja obalnim područjem jesu:

- (a) omogućavanje, putem racionalnog planiranja aktivnosti, održivog razvitka obalnih područja osiguravanjem da su okoliš i krajobraz uzeti u obzir u suglasju s gospodarskim, socijalnim i kulturnim razvitkom;
- (b) očuvanje obalnih područja na korist sadašnjih i budućih generacija;
- (c) osiguravanje održivog korištenja prirodnih resursa, posebice u odnosu na korištenje voda;
- (d) osiguravanje očuvanja cjelovitosti obalnih ekosustava, krajobraza i geomorfologije;
- (e) sprječavanje i/ili ublažavanje utjecaja prirodnih rizika, te osobito klimatskih promjena, koji mogu biti prouzročeni prirodnim ili ljudskim aktivnostima;
- (f) postizanje usklađenosti između javnih i privatnih inicijativa i svih odluka vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, a koje utječu na korištenje obalnog područja.

Članak 6. Opća načela integriranog upravljanja obalnim područjima

U primjeni ovog Protokola, Stranke će se voditi sljedećim načelima integriranog upravljanja obalnim područjima:

- (a) Biološko bogatstvo i prirodnu dinamiku, te funkcioniranje područja pod režimom plime i oseke kao i komplementarnu i međuzavisnu prirodu morskog i kopnenog dijela koja predstavlja zasebnu cjelinu, naročito će se uzimati u obzir.
- (b) Svi elementi koji se odnose na hidrološke, geomorfološke, klimatske, ekološke, društveno-gospodarske i kulturološke sustave na integrirani način će se uzeti u obzir kako ne bi prešli prihvatni kapacitet obalnih područja i kako bi se spriječile negativne posljedice prirodnih nepogoda i razvitka.
- (c) Ekosustavni pristup obalnom planiranju i upravljanju primjenjivat će se kako bi se osigurao održivi razvitak obalnih područja.

- (d) Osiguravanje odgovarajućeg upravljanja koje omogućava primjereno i pravovremeno sudjelovanje u transparentnom postupku odlučivanja lokalnog stanovništva i za obalna područja zainteresiranih dionika civilnog društva.
- (e) Zahtjeva se međusektorska organizirana institucionalna koordinacija različitih javnih usluga i jedinica lokalne i regionalne samouprave nadležnih za obalna područja.
- (f) Zahtjeva se izrada strategija korištenja zemljišta, planova i programa koji se odnose na urbanistički razvoj i društveno-gospodarske aktivnosti kao i ostalih relevantnih sektorskih politika.
- (g) Uzimanje u obzir mnogostrukosti i različitosti aktivnosti u obalnim područjima, te davanje prvenstva, gdje je nužno, javnim uslugama i aktivnostima, koje s obzirom na korištenje i položaj, zahtijevaju neposrednu blizinu mora.
- (h) Raspodjela korištenja obalnih područja trebala bi biti uravnotežena, te treba izbjegavati nepotrebnu koncentraciju aktivnosti i urbano širenje.
- (i) Prethodno procjenjivanje rizika povezanih s različitim ljudskim djelatnostima i infrastrukturom kako bi se spriječio i umanjio njihov negativni učinak na obalna područja.
- (j) Sprječavanje štete na obalnom okolišu, a kad se šteta dogodi, primjereno uspostavljanje prethodnog stanja okoliša.

Članak 7. Koordinacija

1. Za potrebe integriranog upravljanja obalnim područjem, Stranke su dužne:
 - (a) osigurati institucionalnu koordinaciju, kada je nužno, putem odgovarajućih tijela i mehanizama, da bi se izbjegli sektorski pristupi i omogućili sveobuhvatni pristupi;
 - (b) organizirati primjerenu koordinaciju između različitih tijela nadležnih za morski i kopneni dio obalnih područja pri obavljanju javnih usluga na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
 - (c) organizirati tijesnu koordinaciju između nacionalnih vlasti te lokalnih i regionalnih tijela u području obalnih strategija, planova i programa, kao i u vezi različitih dozvola za djelatnosti, a koju je moguće postići putem zajedničkih konzultativnih tijela ili postupaka zajedničkog odlučivanja.
2. Nadležna nacionalna, regionalna i lokalna upravna tijela obalnog područja će, u mjeri u kojoj je to provedivo, zajednički raditi u cilju jačanja usklađenosti i učinkovitosti obalnih strategija, planova i programa.

DIO II ELEMENTI INTEGRIRANOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM

Članak 8. Zaštita i održivo korištenje obalnog područja

1. Sukladno načelima i ciljevima određenim u čl. 5. i 6. ovog Protokola, Stranke će nastojati osigurati održivo korištenje i upravljanje obalnim područjima s ciljem da se očuvaju obalna prirodna staništa, krajobraz, prirodni resursi i ekosustavi, u skladu s međunarodnim i regionalnim pravnim instrumentima.

2. U tu svrhu, Stranke:

- (a) odredit će u obalnim zonama, mjereći od najviše crte mora zimi, kopneni pojas u kojem gradnja nije dozvoljena. Uzimajući u obzir, među ostalim, područja izložena direktnim i negativnim utjecajima klimatskih promjena te prirodnim rizicima, širina ove zone ne smije biti manja od 100 m, a podliježe odredbama točke (b) ovog članka. Strože nacionalne mjere koje određuju navedenu širinu nastavljaju se primjenjivati;
- (b) mogu prilagoditi gore navedene mjere, pod uvjetom da je to u skladu s ciljevima i načelima ovog Protokola:
 - 1) za projekte od javnog interesa;
 - 2) u područjima s posebnim geografskim i drugim lokalnim ograničenjima, a posebno u odnosu na gustoću stanovništva ili društvene potrebe, gdje su individualna izgradnja, urbanizacija ili razvitak regulirani nacionalnim pravnim instrumentima;
- (c) obavijestit će Organizaciju o nacionalnim pravnim instrumentima koji predviđaju ovakve prilagodbe.

3. Stranke će također nastojati osigurati da njihovi nacionalni pravni instrumenti uključuju kriterije za održivo korištenje obalnog područja. Uzimajući u obzir posebne lokalne uvjete, navedeni kriteriji uključuju, između ostalog, sljedeće:

- (a) utvrđivanje i određivanje granica, izvan posebno zaštićenih područja, otvorenih područja u kojima je ograničen ili, gdje je nužno, zabranjen urbanistički razvoj i druge aktivnosti,
- (b) ograničavanje linearnog širenja urbanističkog razvoja i stvaranje nove prometne infrastrukture duž obale,
- (c) osigurati da briga za okoliš bude uklopljena u pravila upravljanja i korištenja javnog pomorskog dobra,
- (d) svim građanima osigurati slobodan pristup moru i obali,
- (e) ograničiti ili, gdje je nužno, zabraniti kretanje i parkiranje motornih vozila kao i kretanje i sidrenje plovila, u osobito osjetljivim prirodnim područjima na kopnu ili na moru, uključujući plaže i dine.

Članak 9. Gospodarske djelatnosti

1. U skladu s načelima i ciljevima određenim u čl. 5. i 6. ovog Protokola i uzimajući u obzir relevantne odredbe Barcelonske konvencije i njenih Protokola, Stranke će:

- (a) pridati posebnu pažnju gospodarskim djelatnostima koje zahtijevaju neposrednu blizinu mora;
- (b) osigurati da različite gospodarske djelatnosti smanje korištenje prirodnih resursa i uzeti u obzir potrebe budućih generacija;
- (c) osigurati uvažavanje integriranog gospodarenja vodnim resursima te gospodarenja otpadom na okolišno prihvatljiv način;
- (d) osigurati da se obalno i pomorsko gospodarstvo prilagodi krhkoj prirodi obalnih područja, te da se morski resursi zaštite od onečišćenja;
- (e) odrediti pokazatelje razvoja gospodarskih djelatnosti da bi se osiguralo održivo korištenje obalnih područja i smanjili pritisci koji premašuju prihvatne kapacitete;
- (f) promicati kodekse dobre prakse među organima vlasti, gospodarskim subjektima i nevladinim udrugama.

2. Nadalje, u odnosu na sljedeće gospodarske aktivnosti, Stranke su se dogovorile:

(a) Poljoprivreda i industrija

Promicati visoku razinu zaštite okoliša u području i djelovanju poljoprivrednih i industrijskih aktivnosti kako bi se očuvali obalni ekosustavi i krajobrazi i spriječilo onečišćenje mora, vode, zraka i tla.

(b) Ribarstvo

- (i) u razvojnim projektima uzimati u obzir potrebu zaštite ribolovnih područja;
- (ii) osigurati da je ribarenje u skladu s održivim korištenjem prirodnih morskih resursa;

(c) Akvakultura

- (i) u razvojnim projektima uzimati u obzir potrebu zaštite akvakulturnih područja i područja uzgoja školjki;
- (ii) regulirati akvakulturu kontroliranjem korištenja unesenih tvari i obrade otpada;

(d) Turizam, sportske i rekreacijske aktivnosti

- (i) poticati održivi obalni turizam koji će očuvati obalne ekosustave, prirodne resurse, kulturnu baštinu i krajobrase;
- (ii) promicati specifične obalnog turizma, uključivo kulturni, seoski i ekoturizam, poštujući tradiciju lokalnog stanovništva;
- (iii) regulirati ili, gdje je nužno, zabraniti održavanje različitih sportskih i rekreacijskih aktivnosti, uključujući rekreativno ribarstvo i vađenje školjki;

(e) Iskorištavanje specifičnih prirodnih resursa

- (i) podvrgnuti iskapanje i vađenje minerala, uključujući korištenje morske vode u postrojenjima za desalinizaciju, te vađenje kamena, prethodnom ishodu dozvole;
- (ii) regulirati vađenje pijeska, uključujući morsko dno i riječne sedimente, ili čak zabraniti gdje je izvjesno da može negativno utjecati na ravnotežu obalnih ekosustava;
- (iii) nadzirati obalne vodotoke i dinamična područja doticaja i miješanja slatke i morske vode, na koje može nepovoljno utjecati ekstrakcija podzemnih voda ili odlaganje otpada u prirodni okoliš;

(f) Infrastruktura, energetska postrojenja, luke te pomorski radovi i građevine

Podvrgnuti takvu infrastrukturu, postrojenja, radove i građevine izdavanju odobrenja kako bi se negativan učinak na obalne ekosustave, krajobrazu i geomorfologiju umanjio ili, gdje je prikladno, nadoknadio mjerama koje nisu financijske prirode.

(g) Plovidba

Obavljati plovidbene djelatnosti na način da se osigura očuvanje obalnih ekosustava u skladu s pravilima, standardima i postupcima relevantnih međunarodnih konvencija.

Članak 10. Specifični obalni ekosustavi

Stranke su dužne poduzeti mjere zaštite obilježja određenih specifičnih obalnih ekosustava u skladu sa sljedećim:

1. Močvare i ušća

Pored uspostave posebno zaštićenih područja, a u cilju sprječavanja nestanka močvara i ušća, Stranke će:

- (a) uzeti u obzir nacionalne obalne strategije, planove i programe, te prilikom izdavanja dozvola, okolišnu, gospodarsku i društvenu funkciju močvara i ušća;
- (b) poduzeti nužne mjere u cilju uređenja ili, gdje je nužno, zabrane svake aktivnosti koja bi mogla štetno utjecati na močvare i ušća;
- (c) poduzeti, u mogućoj mjeri, sanaciju propalih obalnih močvara u cilju ponovnog aktiviranja njihove pozitivne uloge u obalnim okolišnim procesima.

2. Morska staništa

Stranke su, prepoznavajući potrebu zaštite morskih područja na kojima se nalaze staništa i vrste visoke vrijednosti koje treba sačuvati, neovisno o njihovoj klasifikaciji kao zaštićenim područjima, dužne:

- (a) usvojiti mjere za zaštitu i očuvanje, kroz zakonodavstvo, upravljanje i planiranje, morskih i obalnih područja, posebice onih na kojima se nalaze staništa i vrste visoke vrijednosti koje treba sačuvati;
- (b) obvezati se na promicanje regionalne i međunarodne suradnje za primjenu zajedničkih programa za zaštitu morskih staništa.

3. Obalne šume

Stranke su dužne usvojiti mjere usmjerene očuvanju ili razvoju obalnih šuma, a napose one smještene izvan posebno zaštićenih područja.

4. Dine

Stranke se obvezuju očuvati i, gdje je moguće, sanirati na održivi način pjeskovite brežuljke i ravni.

Članak 11. Obalni krajobrazi

1. Stranke su dužne, priznavajući posebne estetske, prirodne i kulturne vrijednosti obalnih krajobraza, neovisno o njihovoj klasifikaciji kao zaštićenim područjima, usvojiti mjere da bi osigurale zaštitu obalnih krajobraza kroz zakonodavstvo, upravljanje i planiranje.

2. Stranke se obvezuju promicati regionalnu i međunarodnu suradnju u odnosu na zaštitu krajobraza i provoditi, gdje je primjereno, zajedničke akcije za prekogranične obalne krajobraze.

Članak 12. Otoci

Stranke se obvezuju da će za otoke, uključujući i male otoke, odrediti posebnu zaštitu, te da će u tu svrhu:

- (a) u ovim područjima promicati okolišu prihvatljive aktivnosti te poduzimati posebne mjere u cilju osiguravanja sudjelovanja stanovništva u zaštiti obalnih ekosustava temeljenoj na njihovim lokalnim običajima i znanju;
- (b) u nacionalnim obalnim strategijama, planovima i programima te instrumentima upravljanja, posebno u područjima prometa, turizma, ribarstva, otpada i voda, uzimati u obzir specifična obilježja otočnog okoliša kao i potrebu osiguranja interakcije među otocima.

Članak 13. Kulturna baština

1. Stranke će usvojiti, pojedinačno ili kolektivno, sva primjerena sredstva u cilju očuvanja i zaštite kulturne, osobito arheološke i povijesne baštine obalnih područja,

uključujući podvodnu kulturnu baštinu, u skladu s primjenjivim nacionalnim i međunarodnim instrumentima.

2. Stranke su dužne osigurati da se čuvanje *in situ* kulturne baštine obalnih područja smatra prvim izborom prije bilo kojeg zahvata usmjerenog na ovu baštinu.

3. Stranke su dužne osigurati da se elementi podvodne kulturne baštine koji su uklonjeni iz morskog okoliša očuvaju i njima upravlja na način koji osigurava njihovo dugoročno očuvanje, i da se njima ne trguje, prodaje, kupuje ili razmjenjuje kao komercijalnom robom.

Članak 14. Participacija

1. U cilju osiguravanja učinkovitog vladanja postupkom integriranog upravljanja obalnim područjima Stranke će poduzeti nužne mjere kako bi osigurale primjereno uključivanje dionika u faze formuliranja i provedbe strategija, planova i programa zaštite obala i mora, kao i izdavanje raznih dozvola uključujući sljedeće dionike:

- relevantne teritorijalne zajednice i javne subjekte;
- gospodarske čimbenike;
- nevladine udruge;
- društvene subjekte;
- zainteresiranu javnost.

Postupak participacije će uključivati, među ostalim, osnivanje savjetodavnih tijela, provedbu ispitivanja javnog mijenja ili javne rasprave, a može se proširiti na odgovarajuća partnerstva.

2. U cilju osiguravanja ovakvog postupka participacije, Stranke su dužne davati informacije na primjeren, pravodoban i učinkovit način.

3. Postupci posredovanja ili mirenja i pravo pristupa upravnim ili sudbenim postupcima, trebali bi biti dostupni svakom dioniku koji osporava odluke, činjenja ili nečinjenja, sukladno važećim propisima svake Stranke o sudjelovanju javnosti u postupcima koji se odnose na planove, programe ili projekte u vezi s obalnim područjem.

Članak 15. Podizanje svijesti, obuka, obrazovanje i istraživanje

1. Stranke se obvezuju da će na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini provoditi aktivnosti podizanja svijesti o integriranom upravljanju obalnim područjem te da će razvijati obrazovne programe, obuku i obrazovanje javnosti o ovoj temi.

2. Stranke će organizirati, izravno, multilateralno ili bilateralno, ili uz pomoć Organizacije, Centra ili relevantnih međunarodnih organizacija, obrazovne programe, obuku i obrazovanje javnosti o integriranom upravljanju obalnim područjima u cilju osiguravanja njihovog održivog razvitka.

3. Stranke će osigurati interdisciplinarna znanstvena istraživanja o integriranom upravljanju obalnim područjem i o međudjelovanju aktivnosti i njihovih učinaka na obalna područja. U tu svrhu Stranke bi trebale uspostaviti ili poduprijeti specijalizirane istraživačke centre. Svrha ovih istraživanja je, osobito, unaprijediti znanja o integriranom upravljanju obalnim područjem, doprinijeti informiranju javnosti i olakšati donošenje javnih i privatnih odluka.

DIO III INSTRUMENTI ZA INTEGRIRANO UPRAVLJANJE OBALNIM PODRUČJEM

Članak 16. Praćenje i opservacijski mehanizmi i mreže

1. Stranke su dužne koristiti i ojačati postojeće prikladne mehanizme za praćenje i opservaciju ili stvoriti nove, ako je nužno. Također su dužne pripremiti i redovno ažurirati nacionalne popise obalnih područja koja bi trebala obuhvatiti, u najvećoj mogućoj mjeri, podatke o resursima i djelatnostima, kao i o institucijama, propisima i planiranju koji mogu utjecati na obalna područja.

2. U cilju promicanja razmjene znanstvenih iskustava, podataka i dobre prakse, Stranke će sudjelovati, na primjerenom upravnom i znanstvenom razini, u mreži obalnih područja Sredozemlja surađujući s Organizacijom.

3. U cilju olakšavanja redovitog praćenja stanja i razvoja obalnih područja, Stranke će razviti dogovoreni obrazac i postupak za prikupljanje prikladnih podataka u nacionalne popise.

4. Stranke će poduzeti potrebne mjere da osiguraju primjeren pristup javnosti informacijama dobivenim kroz sustav i mreže praćenja i opservacije.

Članak 17. Sredozemna strategija integriranog upravljanja obalnim područjem

Stranke se obvezuju surađivati u promicanju održivog razvitka i integriranog upravljanja obalnim područjima, uzimajući u obzir Sredozemnu strategiju održivog razvitka i nadopunjavati je gdje je to nužno. U tu svrhu, Stranke će odrediti, uz pomoć Centra, zajednički regionalni okvir za integrirano upravljanje obalnim područjima Sredozemlja koji će se primjenjivati putem primjerenih regionalnih akcijskih planova i drugih operativnih instrumenata, kao i kroz njihove nacionalne strategije.

Članak 18. Nacionalne obalne strategije, planovi i programi

1. Svaka Stranka će dalje jačati ili izraditi nacionalnu strategiju integriranog upravljanja obalnim područjem i obalne provedbene planove i programe sukladno sa zajedničkim regionalnim okvirom i u skladu s ciljevima i načelima integriranog upravljanja ovog Protokola, te će informirati Organizaciju o postojećem koordinacijskom mehanizmu za tu strategiju.

2. Nacionalna strategija, temeljena na analizi postojećeg stanja, treba postaviti ciljeve, odrediti prioritete uz navođenje razloga, utvrditi obalne ekosustave kojima je potrebno upravljanje, kao i sve relevantne subjekte i postupke, taksativno navesti mjere koje će se poduzeti i njihove troškove, kao i institucionalne instrumente i dostupna pravna i financijska sredstva, te uspostaviti plan provedbe.

3. Obalni planovi i programi, koji mogu biti posebni ili integrirani u ostale planove i programe, trebaju navesti usmjerenja nacionalne strategije i primijeniti je na primjerenoj teritorijalnoj razini, određujući, među ostalim i gdje je prikladno prihvatni kapacitet i uvjete za namjenu i korištenje odnosnih pomorskih i kopnenih dijelova obalnih područja.

4. Stranke će odrediti prikladne pokazatelje kako bi procijenili učinkovitost strategija, planova i programa integriranog upravljanja obalnim područjem kao i napredak u provedbi Protokola.

Članak 19. Procjena okoliša

1. Uzimajući u obzir krhkost obalnih područja, Stranke su dužne osigurati da postupci i pripadajuće studije procjene utjecaja na okoliš javnih i privatnih projekata koji mogu imati značajan učinak na okoliš obalnih područja, a posebno na njihove ekosustave, uzimaju u obzir posebnu osjetljivost okoliša te međuodnos morskih i kopnenih dijelova obalnih područja.

2. U skladu s istim kriterijima, Stranke su dužne formulirati, gdje je prikladno, stratešku procjenu utjecaja na okoliš planova i programa koji utječu na obalno područje.

3. Procjene okoliša bi trebale uzeti u obzir kumulativne utjecaje na obalna područja, pridajući potrebnu pažnju, između ostalog, njihovim prihvatnim kapacitetima.

Članak 20. Zemljišna politika

1. U cilju promicanja integriranog upravljanja obalnim područjem, smanjivanja gospodarskog pritiska, održavanja otvorenih područja i omogućavanja nesmetanog pristupa javnosti moru i obali, Stranke će usvojiti prikladne instrumente i mjere zemljišne politike, uključujući postupke planiranja.

2. U tom cilju, kao i u cilju osiguravanja održivog upravljanja javnim i privatnim zemljištem u obalnim područjima, Stranke mogu, između ostalog, usvojiti mehanizme za stjecanje, ustupanje u javno dobro, doniranje ili prijenos zemljišta u javno vlasništvo i uspostaviti služnost na nekretninama.

Članak 21. Gospodarski, financijski i fiskalni instrumenti

Za provedbu nacionalnih obalnih strategija, planova i programa, Stranke mogu usvojiti odgovarajuće gospodarske, financijske i/ili fiskalne instrumente namijenjene kao podrška lokalnim, regionalnim i nacionalnim inicijativama za integrirano upravljanja obalnim područjima.

DIO IV RIZICI KOJIMA JE IZLOŽENO OBALNO PODRUČJE

Članak 22. Hazard prirodnih katastrofa

U okviru nacionalnih strategija o integriranom upravljanju obalnim područjima, Stranke su dužne formulirati politike za sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica prirodnih katastrofa. U tom cilju će izvršiti procjene rizika ugroženosti obalnih područja od hazarda prirodnih katastrofa te poduzeti mjere sprječavanja, smanjenja i prilagođavanja u svrhu reagiranja na posljedice prirodnih katastrofa, a posebno onih prouzročenih klimatskim promjenama.

Članak 23. Obalna erozija

1. U skladu s ciljevima i načelima navedenim u člancima 5. i 6. ovog Protokola, Stranke se, u cilju što učinkovitijeg sprječavanja i smanjenja negativnih učinaka obalne erozije, obvezuju usvojiti nužne mjere za održavanje ili obnavljanje prirodnih sposobnosti obale da se prilagodi promjenama, uključujući one izazvane podizanjem razine mora.
2. Kad odlučuju o novim aktivnostima i radovima smještenim u obalnim zonama, uključujući pomorske građevine i obalne zaštitne građevine, Stranke su dužne posebno uzeti u obzir negativne učinke na obalnu eroziju i neposredne i posredne troškove koji iz njih mogu proizići. U odnosu na postojeće djelatnosti i građevine, Stranke bi trebale usvojiti mjere za smanjenje njihovih učinaka na obalnu eroziju.
3. Stranke će nastojati predvidjeti utjecaj obalne erozije kroz cjelovito upravljanje djelatnostima, uključujući usvajanje posebnih mjera za transport obalnih sedimenata i obalne radove.
4. Stranke se obvezuju izmjenjivati znanstvene podatke koji mogu unaprijediti znanja o stanju, razvoju i učincima obalne erozije.

Članak 24. Odgovor na prirodne katastrofe

1. Stranke se obvezuju da će poticati suradnju u cilju odgovaranja na prirodne katastrofe i da će poduzeti sve potrebne mjere za pravovremenu reakciju na njihove posljedice.

2. Stranke se obvezuju koordinirati upotrebu opreme za otkrivanje, upozoravanje i obavješćivanje kojima raspolažu, pritom koristeći i druge postojeće mehanizme i inicijative kako bi se osigurao, što je moguće brži prijenos žurnih informacija koje se odnose na velike prirodne katastrofe. Stranke su dužne obavijestiti Organizaciju o nacionalnim tijelima nadležnim za davanje i primanje takvih informacija u kontekstu relevantnih međunarodnih mehanizama.

3. Stranke se obvezuju da će poticati međusobnu suradnju, kao i suradnju između nacionalnih, regionalnih i lokalnih organa vlasti, nevladinih organizacija i ostalih relevantnih organizacija u cilju osiguranja hitne humanitarne pomoći kao odgovora na prirodne katastrofe koje mogu zadesiti obalna područja Sredozemlja.

DIO V MEĐUNARODNA SURADNJA

Članak 25. Obuka i istraživanje

1. Stranke se obvezuju da će, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, surađivati na obuci znanstvenog, tehničkog i administrativnog osoblja na području integriranog upravljanja obalnim područjem, posebno u cilju:

- (a) utvrđivanja i osnaživanja sposobnosti;
- (b) razvijanja znanstvenog i tehničkog istraživanja;
- (c) promicanja centara specijaliziranih za integrirano upravljanje obalnim područjem;
- (d) promicanja programa obuke za lokalne stručnjake.

2. Stranke se obvezuju da će, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, promicati znanstvena i tehnička istraživanja integriranog upravljanja obalnim područjem, posebno putem razmjene znanstvenih i tehničkih informacija, te koordinacije njihovih programa istraživanja o temama od zajedničkog interesa.

Članak 26. Znanstvena i tehnička pomoć

U svrhu integriranog upravljanja obalnim područjem, Stranke se obvezuju da će, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, surađivati na pružanju znanstvene i tehničke pomoći, uključujući pristup tehnologijama koje su povoljne za okoliš i njihovom prijenosu, te drugim mogućim oblicima pomoći Strankama koje zatraže takvu pomoć.

Članak 27.
Razmjena informacija i djelatnosti od zajedničkog interesa

1. Stranke se obvezuju da će, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, surađivati na razmjeni informacija o korištenju najboljih postupaka zaštite okoliša.
2. Uz podršku Organizacije Stranke će naročito:
 - (a) definirati pokazatelje upravljanja obalnim područjem, uzimajući u obzir postojeće, te surađivati u korištenju takvih pokazatelja;
 - (b) uvesti i održavati ažurirane procjene korištenja i upravljanja obalnim područjima;
 - (c) provoditi djelatnosti od zajedničkog interesa, kao što su ogledni projekti za integrirano upravljanje obalnim područjem.

Članak 28.
Prekogranična suradnja

Stranke će nastojati, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, bilateralno ili multilateralno, koordinirati, gdje bude prikladno, njihove nacionalne obalne strategije, planove i programe koji se odnose na susjedna obalna područja. Nadležna domaća upravna tijela bit će uključena u ovu koordinaciju.

Članak 29.
Procjena prekograničnog utjecaja na okoliš

1. O okviru ovog Protokola, Stranke će, prije izdavanja dozvola ili odobravanja planova, programa i projekata koji mogu imati značajan štetan utjecaj na obalna područja drugih Stranaka, surađivati, putem obavješćivanja, razmjene informacija i konzultacija, u procjeni utjecaja na okoliš takvih planova, programa i projekata, uzimajući u obzir Članak 19. ovog Protokola i članak 4. točku 3 (d) Konvencije.
2. U tom cilju, Stranke se obvezuju surađivati na izradi i usvajanju odgovarajućih smjernica za određivanje postupka obavješćivanja, razmjene informacija i konzultacija u svim fazama procesa.
3. Kada je to primjereno, Stranke mogu sklopiti bilateralne ili multilateralne sporazume kako bi gornje odredbe učinile u potpunosti učinkovitima.

DIO VI
INSTITUCIONALNE ODREDBE

Članak 30.
Žarišne točke

Svaka Stranka će imenovati Žarišnu točku, t.j. osobu ili organizaciju koja će služiti kao veza sa Centrom u vezi s tehničkim i znanstvenim aspektima provedbe ovog Protokola

i širenjem informacija na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Žarišne točke će se periodički sastajati kako bi izvršavale funkcije predviđene ovim Protokolom.

Članak 31.

Izvešća

Na redovitim sastancima Ugovornih stranaka, Stranke su dužne podnositi izvješća o provedbi ovog Protokola u formi i vremenskim razmacima kako bude određeno na tim sastancima, uključujući poduzete mjere, njihovu učinkovitost i probleme na koje se naišlo pri njihovoj primjeni.

Članak 32.

Institucionalna koordinacija

1. Organizacija je odgovorna za koordinaciju provedbe ovog Protokola. U tu svrhu dobit će podršku Centra kojem može povjeriti sljedeće funkcije:

- (a) pomaganje Strankama da odrede zajednički regionalni okvir za integrirano upravljanje obalnim područjem Sredozemlja sukladno čl. 17;
- (b) priprema redovitog izvješća o stanju i razvoju integriranog upravljanja obalnim područjem Sredozemnog mora s ciljem olakšavanja primjene Protokola;
- (c) razmjena informacija i provedba djelatnosti od zajedničkog interesa sukladno čl. 27;
- (d) na zahtjev, pomaganje Strankama da:
 - sudjeluju u mreži obalnog područja Sredozemlja sukladno čl. 16;
 - izrade i provode nacionalnu strategiju integriranog upravljanja obalnim područjem sukladno čl. 18;
 - surađuju u aktivnostima obuke i programima znanstvenih i tehničkih istraživanja sukladno čl. 25;
 - koordiniraju, kad je to prikladno, upravljanje prekograničnim obalnim područjima sukladno čl. 28;
- (e) organizacija sastanaka Žarišnih točaka sukladno čl. 30;
- (f) provođenje svih drugih zadataka koje mu dodijele Stranke.

2. Za potrebe provođenja ovog Protokola, Stranke, Organizacija i Centar mogu zajedno uspostaviti suradnju s nevladinim udrugama čije djelatnosti su relevantne za Protokol.

Članak 33.

Sastanci Stranaka

1. Redoviti sastanci Stranaka ovog Protokola održavat će se prilikom redovitih sastanaka Ugovornih stranaka Konvencije koji se održavaju sukladno članku 18. Konvencije. Stranke mogu također održavati izvanredne sastanke sukladno navedenom članku.

2. Zadaće sastanaka stranaka ovog Protokola jesu:

- (a) nadzirati provedbu ovog Protokola;

- (b) osigurati da je provedba ovog Protokola u koordinaciji i sinergiji s drugim Protokolima;
- (c) nadzirati rad Organizacije i Centra koji se odnosi na provedbu ovog Protokola i davati političke smjernice za njihove aktivnosti;
- (d) razmatrati učinkovitost mjera usvojenih za integrirano upravljanje obalnim područjem, te potrebu za drugim mjerama, napose u obliku dodataka ili izmjena ovog Protokola;
- (e) izrađivati preporuke Strankama za mjere koje treba usvojiti za primjenu ovog Protokola;
- (f) ispitivati prijedloge sa sastanaka Žarišnih točaka sukladno članku 30. Protokola;
- (g) razmatrati izvješća Stranaka i izraditi prikladne preporuke sukladno članku 26. Konvencije;
- (h) ispitivati sve relevantne informacije koje Centar zaprimi;
- (i) ispitivati svako drugo pitanje mjerodavno za Protokol kad je to prikladno.

DIO VII ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34. Odnos prema Konvenciji

1. Odredbe Konvencije koje se odnose na bilo koji Protokol primjenjivat će se na ovaj Protokol.
2. Poslovník i financijski propisi usvojeni temeljem članka 24. Konvencije primjenjivat će se na ovaj Protokol, osim ako se Stranke ovog Protokola ne sporazume drukčije.

Članak 35. Odnosi s trećim Strankama

1. Stranke će, kada je to primjereno, pozvati Države koje nisu Stranke Protokola i međunarodne organizacije na suradnju u provedbi Protokola.
2. Stranke se obvezuju usvojiti prikladne mjere, u skladu s međunarodnim pravom, kako bi osigurale da se neće vršiti aktivnosti u suprotnosti s načelima i ciljevima Protokola.

Članak 36. Potpisivanje

Ovaj će Protokol biti otvoren za potpisivanje u Madridu, Španjolska, od 21. siječnja 2008. godine do 20. siječnja 2009. godine svim Ugovornim strankama Konvencije.

Članak 37.
Ratifikacija, prihvata ili odobrenje

Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se pri Vladi Španjolske koja će obavljati dužnost Depozitara.

Članak 38.
Pristup

Od 21. siječnja 2008. godine ovaj Protokol će biti otvoren za pristup svim Strankama Konvencije.

Članak 39.
Stupanje na snagu

Ovaj Protokol stupit će na snagu tridesetog (30.) dana od dana polaganja najmanje šest (6) isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu.

Članak 40.
Vjerodostojni tekstovi

Izvornik ovog Protokola, čiji su arapski, engleski, francuski i španjolski tekst jednako vjerodostojni, bit će položen kod Depozitara.

Kao svjedoci, nižepotpisani, prema propisima za to ovlašteni, potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u Madridu, Španjolska, dvadeset i prvog (21.) dana mjeseca siječnja 2008. godine.